

﴿٧٤﴾ سُورَةُ الْمُدَّثِّرِ MÜDDESSİR SÛRESİ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu sûre-i celile Mekke'de nâzil olmuştur. 56 âyet, 255 kelime, 1020 harften ibârettir. Adını ilk âyetinde ki "El Müddessir" kelimesinden almıştır. Müddessir; örtüsüne bürünen, sarınan demektir.

1- يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ

Müddessir; örtülmüş risalet ile Maarif-i İlâhiye ile örtülmüş. Ey Habibim,

2- قُمْ فَانذِرْ

Kalk! Artık (insanları) korkut (uyar,) halkı davet et. Bu risaletten sonra oluyor.

3- وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ

Sadece Rabbini büyüklükle zikret. (Tekbir getir, Âllâhû Ekber de.) Bütün noksanlardan tenzih et. Âllâh-û Teâlâ hiçbir noksan yok bütün kemâl sıfatları mevcuttur,

4- وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ

Elbiseni tertemiz tut.

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ-5

Her kim ki İslâmiyet'in hilâfındadır, o putperestliğe girer. Kötü şeyleri terk et.

وَلَا تَمُنُّ تَسْتَكْثِرُ-6

Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma. (Ufak bir hediye götürür bir yere fakat maksadı hediye değildir. Onun mukabilini fazla almak.)

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ-7

Rabbin için müşriklerin ezâ ve cefasına sabret. Onların cezası gelecek.

Rivâyete göre âyetin sebab-i nüzulü; Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem buyuruyor. "Mekke'ye yakın Hirâ dağında idim. Bir ses geldi. Sağa sola bakındım, bir şey göremedim. Yukarı bakınca gördüm ki bana seslenen bir melektir. Yerle gök arasında havada bir kürsü üzerinde oturur. Ondan korktum. Zevcem Hatice'ye gelerek "Beni örtün!" Dedim. Çarşafıla örttüler. Bunun üzerine Ceb-rail Aleyhisselâm gelip bana bu şekilde seslendi.

Bazılarına göre; Peygamber Sallâllâhû Aleyhivesellem, Kureyş'ten fazla eziyet gördüğü zaman evine gelip bir elbiseye bü-ründü ve o elbise içinde uyurken bu âyetler nâzil oldu.

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ-8

فَإِذَا Ne zaman ki نُقِرَ فِي النَّاقُورِ sedâ vermiş. **Nêkur**'dan misâldir. Sûr'a üfürüldüğü zaman bütün ruhlu olanların tamamı ölmüş bulunuyor.

İkinci sûr üfürüldüğünde ise ruhlu olan her canlı hayat buluyor.

9- فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ

İşte o gün sûr üfürüldüğünde, [ۛ]يَوْمٌ عَسِيرٌ zorlu şiddetli bir gündür.

10- عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ

Kâfirler için (hiç de) kolay değildir. (Mü'minler için kolaydır.)

11- ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا

ذَرْنِي Halik-i Kâinat, Habibine buyuruyor. Şefaata etme. Ben, onun azabını takdir ederim. [ۛ]وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا Kendisini tek başına (yapayalnız) yarattığım kimseyi bana bırak.

12- وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا

Ona çok geniş bir servet verdim, gözünün önünde duran. (Halk arasında itibarlı toplantılarda dâima babalarının yanında hazır, her zaman reylerine bilgilerine başvurulur) oğullar bahşettim. (Velid bin Muğire'nin on oğlu vardı. Hepsi de büyük, yetişmiş. Meclislere girer, Kureyşilerin arasında fikir erbabı.)

13- وَبَنِينَ شُهُودًا

Bilgilerine başvurulur oğullar verdim.

14- وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا

(Sebeplerini ihzar ederek) yaşayışını, (mevki ve ikbâlini) yaydım. (Bununla beraber imân etmiyor.)

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ-15

Üstelik o (nimetlerimi) daha da artırmamı istiyor.

(Âyetlerin nüzul sebebi olarak gösterilen Velid bin Mugire, Kureyş içinde fevkalâde itibarı olan çok zengin, ticaret ve benzeri işler için uzaklara yollama ihtiyacı duymaksızın sürekli yanında bulundarabildiği oğullara sahip bir kimse idi. Kavmi arasında tek adam mânâsında "Velid" lâkabıyla anılırdı. On oğlundan üçü; Halid, Ammar ve Hişam Radiyallâhû Anhüm imân ile müşerref olmuşlardır.)

كَأَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا-16

• إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا (asla ummasın.) Vazgeçsin bundan
Çünkü o bizim âyetlerimize karşı alabildiğine inatçıdır. (Bilerek inat ediyor)

Bu âyetten sonra fakir oldu, her gün mâlî azalmaya başladı. Fakirleşti, çıplak ayakla gezerdi. Mekke yollarında gezerken ayağına ok girdi, o yaraya hiçbir çare bulamadılar ve ölümüne sebep oldu.

سَأَرْهُقُهُ صُعُودًا-17

Ben, onu çok ağır bir azaba uğratacağım.

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ-18

Zira o (işittiği Kur'ân'ı ta'n etmek için) düşündü taşındı, ölçtü biçti.

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ-19

Kahrolası! Nasıl, ne biçim ölçtü biçti? (Hem takdir hem de inkâr ediyor.)

20- ثُمَّ قَتَلَ كَيْفَ قَدَّرَ

Tekittir. Yine kahrolsun, tekrar (ölçtü biçti.) Nasıl ölçtü biçtiysen!

21- ثُمَّ نَظَرَ

Sonra (Kur'an'a yahut kavminin yüzlerine) baktı.

22- ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ

Sonra da kaşlarını çattı, yüzünü buruşturdu, ekşitti.

23- ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ

En sonunda, kibrini yenemeyerek sırt çevirdi.

24- فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ

"Bu (Kur'an) dedi, olsa olsa (sihirbazlardan öğrenilip) nakledilen bir sihirdir.

25- إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ

"Bu insan sözünden başka bir şey değildir" dedi.

Rivâyete göre; Bir gün Velid bin Mugire, Rasûl-û Ekrem Sallâ-lâhû Aleyhivesellem'in 'Hâ mim-Secde' sûresini okuduğunu işitti. Sonra müşriklerin toplu olduğu yere gelip "Andolsun ki ben Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellemeden öyle bir kelam işittim ki bu ne insanların ne de cinlerin sözüne benziyor. Çok tatlı, çok güzel bir kelâm. Tepesi bol yemişli, dibi çok sulak. (Sürekli meyve vere-

cek bir ağaç.) Şüphesiz O, her şeye galebe çalacak, kendisi aslâ mağlubiyete uğramayacaktır” dedi. Kureyş müşrikleri dediler; “Eyvah! Velid dininden dönmüş. Artık ona bakarak bütün Kureyş dininden dönecektir.” Bunun üzerine kardeşi Ebu Cehil “Ben, onun hakkından gelirim” dedi ve kalkıp Velid’in evine gitti. Kibrine yedi-remeyeceği sözlerle Velid’i ikna etti. Sonra birlikte müşriklerin yanına geldiler. Velid onlara Muhammed Sallâllâhû Aleyhivesellem’e “mecnun, kâhin, şâir ve yalancı” lâkaplarıyla hitap etmenin tutarlı olamayacağını anlattı. Nihayet uzun uzadıya düşünüp taşındıktan sonra “Olsa olsa bir sihirbazdır” dediler.

26- سَأُصَلِّيهِ سَقَرَ

Ben, onu Sekar’a (cehenneme) atacağım.

27- وَمَا أَذْرِيكَ مَا سَقَرٌ

Sen biliyor musun? Sekar (cehennem) nedir, biliyor musun?

28- لَا تُبْقَى وَلَا تَذُرُّ

وَلَا تَذُرُّ Cehennem ehlini, cehennemden bırakmaz. لَا تُبْقَى Hem (eski hale getirip tekrar azap etmekten) vazgeçmez.

29- لَوَاحٍ لِّلْبَشَرِ

İnsanın derisini kavurur.

30- عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ

Üzerinde on dokuz (muhafız melek) vardır.

31- وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ

كَفَرُوا لَيْسَتَيْنِ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا
 يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
 مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ
 لِلْبَشَرِ

Biz, cehennem bekçilerini meleklerden tayin ettik. Onların sayısını da inkârcılar için sadece fitne (imtihan) vesilesi kıldık. Böylelikle kendilerine kitap verilenler, iyiden iyiye inansın. İmân edenlerin de imânları artsın. Ehl-i kitap şüphe etmez çünkü onların kitabında da vazifeli on dokuz melek olduğu bildiriliyor. Mü'minler şüphe etmez çünkü Cenâb-ı Hak'ın emridir. Rasûl-ü Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem tebliğ ediyor. Kâflerinde şek ve nifak hasa talığı olan münâfık kâfirler. Kâfirler de "(Âllâh-û Teâlâ bu misâlden) ne murâd etmiştir ki" desinler. Böylece Âllâh idlâl eder. İşte böyle Âllâh-û Teâlâ dilediğini şaşırır, sapıklıkta bırakır ve dislediğini de doğru yola eriştirir. Rabbin Celle Şânûhü'nün askerini, ordularını sâdece kendisi bilir. Bu ise insanlık için bir öğütten ibarettir.

كَأَلَّا وَالْقَمَرَ 32-

Niçinböyledemekten vazgeçsinler, (öğütalmazlar.) Ay'a andolsunki

33- وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ^ل

Dönüp gitmekte olan geceye and olsun ki

34- وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ^ل

Âlemi aydın kılan sabah hakkı için! Sabahlarda Cenâb-ı Hak, kuluna sûri ve manevi ihsânlarda bulunuyor.

35- إِنَّهَا لِأَحَدَى الْكُبْرَى^ل

Bu cehennem sizin için pek büyük beliyyelerden. Aklınızı başınıza getiriniz, cehenneme hazır olmayınız.

36- نَذِيرًا لِلْبَشَرِ^ل

Cehennemin bahsi insanlar için bir korkutma, inzardır. Âllâh kulunu yakmak istemiyor. Halketmiş ki isyân etmesinler. Bir inzar, nasihattir.

37- لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ^ط

Cehennemin bahsi, size nezir nasihattir. İnsanlar için ileri gitmek ya da geri kalmak isteyenlere gerçekten pek büyük uyarıcıdır.

38- كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ^ل

Her nefis, kazandığına karşılık bir rehindir.

39- إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ^ط

Ancak (hesap defteri) sağ yanından verilenler müstesnâdır.

40- فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ^ل

41- عَنِ الْمُجْرِمِينَ^ل

Onlar cennetlerdedirler. Günâhkârların hâllerini soruşurlar. Müşriklere, "Sizi cehennem ateşine atan nedir?" derler.

42- مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ

"Nedir sizi cehenneme dâhil eden?"

43- قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ^ل

Derler ki لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ (günâhkârlar da;) "Biz namaz kılanlardan değildik.

44- وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمَسْكِينِ^ل

Biz yoksulu doyurmaz yedirmezdik. Zekât, sadaka vermezdik.

45- وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ^ل

Bizler مَعَ الْخَائِضِينَ bîtilâ girerdik, وَكُنَّا bîtilâ dalanlarla birlikte dalıyorduk.

46- وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ^ل

Cezâ gününü de yalan sayar, inkâr ediyorduk.

47- حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِينَ^ط

Nihâyet bize o yakın (ölüm) gelinceye kadar, (bu hâlde kaldık.)"

48- فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ^ط

(Şefaât haktır, vardır. Enbiya ve evliyâ, sûlehâ hepsi de şefaât

ederler fakat imân esastır. İmân olmadıktan sonra şefaât yok.)
Artık şefaâtçıların şefaâtı, onlara fayda vermez.

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ -49

Böyle iken bunlara ne oluyor ki i'raz ediyorlar, Kur'an'dan kaçıyorlar?

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ -50

مُسْتَنْفِرَةٌ Sanki âdeta حُمُرٌ vahşi olan bir merkep gibi nefret ediyorlar.

فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ -51

Aslandan ürküp kaçan gibi.

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنَشَّرَةً -52

Belki onlardan her biri kendisine, (gökten Peygambere tâbi olunmasını bildiren) önünde açılmış sahifeler, (İlâhi vahiy) verilmesini istiyor.

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ -53

كَلَّا Vazgeçsinler bu küfürden. بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ Aslında onlar ahiretten korkmuyorlar, (ahirete imân olmadığından korkusuzdur.)

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرَةٌ -54

Vazgeçsinler bu fikirden, bu Kur'an-ı Azimüşşân tezkiredir, vazizdir, nasihattir.

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ 55-

Kim dilerse bu Kur'an'ı tezekkür eder, düşünür kabûl eder, onunla amel eder.

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ 56-

Bununla beraber, Âllâh-û Teâlâ dilenmezse onlar öğüt alamazlar. هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ İşte o kimseler ki Âllâh-û Teâlâ'ya muhalefetten ittikaya ve mağfirete şayan ve ehildir. Kendisinden sakınılmak, kendisine bağışlamak yaraşan O'dur.

